

Změny v IRZ – důvod, proč nepodcenit nadcházející ohlašovací povinnost

| Eduard Hlavatý, Ministerstvo životního prostředí

Problematika Integrovaného registru znečišťování životního prostředí (IRZ) byla již v minulosti na stránkách Odpadového fóra probírána. Obecně se jedná o problematiku, která spíše než revolucí prochází postupnou evolucí. Avšak v poslední době se tato evoluce zrychlila a rovněž v následujících letech očekáváme rozsáhlé úpravy, jejichž důvodem jsou předpokládané změny na evropské (Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek – E-PRTR) a mezinárodní (Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek) úrovni.

Přincip IRZ se však nemění, dílčím způsobem se pouze upravují povinnosti ohlašovatelů. Na jedné straně budou ohlašovat některé nové údaje, ale zároveň o jiné je IRZ naopak redukován (např. faxové číslo). Obdobně tomu tak je v případě ohlašovaných látek, zejména u přenosů látek v odpadech.

Pokud se vrátím ke zmíněnému principu, i nadále se v první řadě odvíjí povinnosti vůči IRZ od činností posuzované provozovny (tj. činnosti uvedené v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 166/2006, kterým se zřizuje Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek¹ – nařízení o E-PRTR a/ nebo v příloze k zákonu č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů² – zákon o IRZ). Jestliže alespoň jedna z vyjmenovaných činností je v dotčené provozovně provozována, tak se příslušného provozovatele týká povinnost spjatá se zákonem o IRZ, tj. např. vedení evidence.

Druhou stěžejní oblastí jsou samotné úniky/přenosy. Pokud dojde k překročení

alespoň jedné prahové hodnoty u příslušného úniku/přenosu, tak je v ten okamžik spuštěna i samotná ohlašovací povinnost. Přičemž ohlašování se provádí za celou provozovnu prostřednictvím ISPOP.

Ale nyní již k novinkám

Nejdříve začneme na evropském poli. Zde nám do kolekce právních předpisů týkajících se problematiky IRZ/E-PRTR přibýly rovnou dva předpisy. Prvním je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1010 ze dne 5. června 2019 o sladění povinností podávání zpráv v oblasti právních předpisů souvisejících s politikou životního prostředí a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 a (EU) č. 995/2010, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, 2004/35/ES, 2007/2/ES,

2009/147/ES a 2010/63/EU, nařízení Rady (ES) č. 338/97 a (ES) č. 2173/2005 a směrnice Rady 86/278/EHS (Text s významem pro EHP)³. Problematice E-PRTR se věnuje pouze článek 7.

Většina nové textace se však týká MŽP a nikoliv samotných ohlašovatelů (např. termíny pro ohlašování do E-PRTR). Pro ohlašovatele je zásadní, že se ruší příloha III nařízení o E-PRTR, která podrobně specifikovala povinně ohlašované údaje.

Náhradou je zcela nový předpis, a to prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/1741 ze dne 23. září 2019, kterým se stanoví formát a četnost údajů, které mají členské státy poskytovat pro účely ohlašování podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (oznámeno pod číslem C(2019) 6745) (Text s významem pro EHP)⁴.

Ale vzhledem k tomu, že bylo nutné tento předpis aplikovat i na provozovny bez E-PRTR činnosti (tj. pouze s činností z přílohy k zákonu o IRZ), tak se podrobněji o změnách lze zmínit až v části věnované poslední novele nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování.

vání do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů (nařízení vlády o IRZ)⁵.

Ve stručnosti je možné uvést, že některé nově doplněné údaje se týkají výhradně MŽP a na ohlašovatele se přenášet nebudou, ale ohlašovatelé se s nimi bezpochyby setkají (např. souřadnice v souřadnicovém referenčním systému ETRS89 (2D)-EPSG:4258 nebo údaje o průmyslových místech, což je nově zavedená úroveň nadřazená provozovně IRZ/E-PRTR), ale jiným naopak ohlašovatelé budou muset věnovat pozornost (např. identifikace v systému obchodování s emisemi, objemu výroby nebo webové adresy).

Již výše zmíněná nověla nařízení vlády o IRZ má plný název nařízení vlády č. 326/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, ve znění nařízení vlády č. 450/2011 Sb.⁶

Účelem bylo primárně implementovat požadavky prováděcího rozhodnutí Komise (EU), dále zohlednit výsledky jednání pracovní skupiny IRZ k tzv. ekoauditů a začlenit pod IRZ vybrané látky ze Stockholmské úmluvy o perzistentních organických polutantech a nakonec provést další dílčí úpravy tohoto předpisu tak, aby zejména odpovídaly stávající praxi (např. ohlašování CO₂ bez spalování biomasy), a také aby údaje z vybraných agend bylo možné lépe propojit (to je případ začlenění povinnosti ohlašovat tzv. identifikátor PID uvedený v informačním systému integrované prevence⁷ (IS IPPC) u dotčených zařízení).

Důležité je zmínit se o změnách u znečišťujících látek. Ohlašování za nově přidávané látky (s jednou výjimkou) se bude týkat až ohlašovacího roku 2021. Konkrétně jde o benzo(a)pyren (ve všech únicích a přenosech, kromě odpadních vod), polychlorované naftaleny (PCN) (ve všech únicích a přenosech, kromě odpadních vod), soli a estery pentachlorofenolu (ve všech únicích a přenosech, kromě odpadních vod a odpadů) a hexa-BDE a hepta-BDE (pouze v únicích do vody a do půdy). Jedinou výjimkou je polož-

ka CO₂ bez spalování biomasy v únicích do ovzduší – té se týká již ohlašovací rok 2020. Ve všech těchto případech není stanovena prahová hodnota, ale látky jsou navázány na již sledované. Pokud je ohlášena (tj. dojde k překročení ohlašovacího prahu pro příslušný únik/přenos), je rovněž nutné uvést množství za látku závislou – tj. nově přidanou (v případě PCN se jedná o naftaleny, u benzo(a)pyrenu polychlorované naftaleny atd.).

Od roku 2021 bude vyžadováno vyplnění pole „objem výroby“. Údaj nebude veřejně dostupný a poslouží pouze pro různé statistické, analytické a podobné účely. <<

Další změnou v seznamu látek je odstranění styrenu, formaldehydu, chromu a sloučenin (jako celkové Cr) a niklu a sloučenin (jako celkové Ni) ze seznamu v příloze č. 2 nařízení vlády o IRZ, která se týká přenosů látek v odpadech přenesených mimo provozovnu. Tato změna se rovněž dotkne již ohlašovacího roku 2020. Lze doplnit, že žádné změny se nevztahovaly na prahové hodnoty.

Co náš ještě zásadního čeká?

Druhá skupina změn se týká návaznosti na zmíněné prováděcí rozhodnutí Komise (EU). V tomto směru je výčet poměrně bohatý, ale jak již bylo zmíněno v předchozím textu, ne všechny změny se bezprostředně dotknou samotných provozovatelů/ohlašovatelů. Tato skupina změn se víceméně vztahuje na přílohu č. 3 nařízení vlády o IRZ. Mezi nejdůležitější patří následující změny:

- Povinné uvedení identifikace odpovídajícího zařízení spadajícího pod zákon o integrované prevenci, tj. PID dle IS IPPC, je-li relevantní;

- Povinné vyplnění identifikátoru systému obchodování s emisemi, je-li relevantní;
- Povinné vyplnění webové adresy – v ohlašovacím formuláři se počítá i s případem, kdy provozovna nemá žádné webové stránky (podrobněji rozvedeno v nápovědě v ohlašovacím formuláři);
- Dobrovolné uvedení kontaktních údajů dostupných pro veřejnost (e-mail, telefonní číslo);

- V případě, že bude ohlašovatel zasílat doplněné/opravné hlášení, je povinností uvést důvod (bylo již vyžadováno);

- Stav provozovny (rozhodujícím datem je 31. prosinec příslušného roku) – údaj vyjadřující provozní stav (např. funkční, zrušená atd.). Bude se měnit automaticky či manuálně dle stavového modelu.

Všechny výše uvedené údaje bude nutné (v případě povinných) uvádět již pro rok 2020. Avšak existuje jediná výjimka, a tou je objem výroby. Doposud se jedná o nepovinné pole, ale od roku 2021 bude vyžadováno jeho vyplnění. Jak bude definitivně implementováno, není doposud jasné,

protože se čeká na příslušné prováděcí rozhodnutí Komise (EU). V každém případě bude navázáno na jednotlivé E-PRTR činnosti a podle toho se bude řídit automatická volba jednotek (kg, m³ apod.). Rovněž není rozhodnuto, zda bude vztaženo i na činnosti z přílohy k zákonu o IRZ. Je nutné doplnit, že údaj o objemu výroby nebude veřejně dostupný a poslouží pouze pro různé statistické, analytické a podobné účely.

Tímto byl vyčerpán výčet zásadních změn, které se týkají ohlašování do IRZ za roky 2020 a 2021 a zbývá jen připomenout, že termín pro ohlášení do IRZ za ohlašovací rok 2020 je 31. březen 2021. □

Zdroje:

- [1] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32006R0166>
- [2] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-25>
- [3] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32019R1010>
- [4] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32019D1741>
- [5] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-145>
- [6] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-326>
- [7] <https://www.mzp.cz/ippc>